

Mária – Társmegváltó

Krisztus keresztáldozatával kiengesztelte a Mennyei Atyát, Ádám és utódai bűneire megszerezte a megbocsátást, a megváltói kegyelmet. De ez nem jelenti azt, hogy az üdvösség kegyelmében most már mindenki automatikusan részesül.

A kegyelmet az emberek között ki kell osztani.

A megváltásnak tehát két mozzanata van:

1. a kegyelem megszerzése (objektív megváltás)
2. a kegyelem kiosztása (szubjektív megváltás)

Tény „Nincs senki, aki Istennek az emberekkel való kiengeszteléséhez annyit tett vagy tehetett volna, mint Ő, (Mária)” (XIII. Leo, *Fidemque piumque* 1896)

Ezért nevezzük Máriát társmegváltónak, kegyelemkövetítőnek, közbenjárónak.

Nézzük, hogy az emberiség megváltásában hol, milyen szerepe volt Szűz Máriának:

Hogy Mária a kegyelem megszerzésében fizikailag távolról közreműködött, ez: hittétel, hiszen Ő foganta, szülte, nevelte Jézust.

Hogy fizikailag közelről közreműködött volna a keresztáldozat bemutatásán, azt sem a Szentírás, sem a hagyomány nem állítja: akkor Mária papi funkciót végzett volna, pap lett volna. Az Egyház a „papi Szűz” címet félreértések elkerülésére megtiltotta.

Hogy Mária erkölcsileg távolról közreműködött, biztosan állíthatjuk, mert ha má-

az Ószövetség igazai is imájjukkal, jócselekedeteikkel a Megváltó eljövételét siettetni tudják, mennyivel inkább tudta ezt Szűz Mária imáival, érdemeivel elérni.

Hogy erkölcsileg közelről hatott-e Jézusra a keresztáldozat meghozatalára, nem állítható.

Mária Fiát sem kéréssel, sem tanáccsal vagy parancssal nem vette rá a keresztáldozatra. A Szentírás szerint Krisztus Mennyei Atyja iránti dolgokban kizárólag a küldő Atyja akaratát teljesíti. (Luk. 2, 49: „Nem tudtátok, hogy Atyám dolgaiban kell fáradoznom?“, János 4,34; 5,30; 6,38; annak akaratát teljesíti, aki Őt küldte). Mária kétségtelenül egyetértett Fia keresztáldozatával, de ez az egyetértés egyáltalán nem volt elengedhetetlen feltétel, hanem inkább az Úr szolgáló leányának alázatos egyetértése az Atya és Fia akaratával. „Egyesülve Fiával, mint egy új Éva ajánlotta fel a Golgotán Fiát Ádám minden bűnnel szennyezett fiáért anyai jogainak, anyai szeretetének áldozatával” (XII Pius: Krisztus misztikus testéről, befejezés). Mária együtt szenvedett keresztén függő Fiával, de erre az együttlésére nem volt szükség.

Az objektív megváltásban Krisztus Máriát nem váltotta meg külön, hanem egyetlen keresztáldozatával, valamennyi emberrel együtt. Mária megváltása tehát már feltételezi a megváltás megtörténtét. Mária és Krisztus áldozatának érdeméből, annak elő-re való betudással menekült meg az áteredő

bűntől, így lett szeplőtelenül fogantatott. Tehát nem lehet, hogy Mária Krisztus áldozatától függetlenül, a magáéból járult volna hozzá az emberiség megváltásához. Mária közreműködési szerepe csak függő, másodlagos lehet, amit az együtt szenvedő anyának juttatott.

Mária, aki Krisztus társa volt, „az emberi nem megváltásának titkában kiosztója lett a kegyelemnek, amely ebből a titokból minden időre áramlik, erre kapott szinte mérhetetlen hatalmat” (XIII Leo: *Adintricem populi* 1895. n. 100). Így lett Mária az isteni kegyelem anyja, Szószólónk, Segítőnk – *Ultimazónk*, *Közvetítőnk*.

„Már nem kell külön kihangsúlyoznunk, hogy mi a természetfeletti kegyelemszerzés erejét nem az Isten anyjának tulajdonítjuk, mert az egyedül Istent illeti. De mivel Mária szentségben és a Krisztusban való benső egyesülésben mindenkit meghalad és a megváltás művének véghezviteléhez Ő maga vont be őt, azzal a szándékkal, hogy illendő módon kiérdemelje számunkra azt, amit Ő jogosan kiérdemelt, így Mária a kegyelem kiosztásának legkiválóbb közreműködője.”

„Krisztus szenvedésében és akaratában való részvételével Mária kiérdemelte, hogy ő is joggal az elveszett emberiség helyreállítására lett és ezért minden kegyelemkincs kiosztására is hivatott, amelyet Krisztus halálával megszerzett. Ezzel nem azt akartuk mondani, hogy e kegyelmek kiosztása tulajdonképpen és jogosan nem Krisztust illeti, halálával kizárólag Ő szerezte meg nekünk a kegyelmet és hivatalból Ő a közvetítő Isten és az emberek között.

De az édesanya Fia szenvedésben és szorongatásában való ezen részvétele miatt megkapta a dicső Szűz előjogát, hogy Fiánál az egész világ leghatalmasabb közvetítője és kiengesztelője legyen.” (*Adiemi illum* uo. 143)

A kegyelmek kiosztásában Máriának egyedülálló szerepe van: hittétel, hogy Szűz Mária az égben imádkozik értünk, és kegyelmet közvetít.

Hogy minden kegyelem Szűz Mária közbenjárása által jön, vagyis, hogy ő minden kegyelem közvetítője: igaz és biztos tanítás, csak helyesen kell értelmezni. Az emberek között Mária tett a legtöbbet a megváltás kegyelmének megszerzésében fizikailag távolról közreműködve: ő foganta, szülte, nevelte a Megváltót. Erkölcsileg pedig azáltal, hogy imáival siettetta a Megváltó eljövételét.

Néhány megjegyzés a Szűzanya kegyelemkövetítő szerepéhez:

1. Szűz Mária kegyelemkövetítő szerepe csak másodlagos és teljesen Krisztustól függő. Krisztus tehát az egyetlen és abszolút közvetítő Isten és emberek között. Krisztus közvetítői ereje és méltósága azon-

ban éppen abban mutatkozik, hogy édesanyját, mint közbenső elosztó állomást iktatja be.

2. A Szűzanya közvetítő szerepe nem a dolgok természetéből adódik, hanem Krisztus szabad elhatározásából. Krisztus édesanyja érdemeit azzal akarta honorálni, hogy a megváltás kegyelmét csak az ő közbenjárására akarja kiosztani. Ezért tette édesanyját a megváltott emberiség anyjává, hogy anyai gondoskodásával minden gyermekének kieszdje a neki szükséges kegyelmet.

3. Szűz Mária minden krisztusi kegyelmet közvetít, de nem minden kegyelmet egyforma módon. Közvetlenül kieszközöl mindent, ami imával elérhető: így a természetes segítséget és a természetfeletti segítő kegyelmet is. A megszentelő kegyelmet csak indirekte szerzi meg nekünk azáltal, hogy a papokat a szentség kiszolgáltatására indítja, a szentség felvevőjének pedig megszerzi a gyümölcsöző szentség felvételéhez szükséges diszpozíciót. A megszentelő kegyelem növelését pedig, amennyiben az a szentségeken kívül történik, úgy eszközöli, hogy alkalmat és

segítő kegyelmet szerez az érdemszerző jócselekedetekhez, amellyel azután a megszentelő kegyelem lelkünkben növekszik. A Mediátrix szerepe közbenjárás jellegű, tehát nem a szentségek okozati vonalán történik. Szűz Mária a szentségeket nem pótolja, nem is teszi feleslegessé, hanem összhangban működik velük, meghagyva azoknak sajátos hatékonyságát.

4. A Szűz Mária közbenjárása nem zárja ki a többi szent kérését sem. Ha a szentek közbenjárására valami kegyelmet kapunk, akkor ezekért a kegyelmekért Szűz Mária is közbenjár.

5. Nem szükséges, hogy minden kegyelmet kifejezetten Szűz Máriától kérjünk. Vagyis nem áll, hogy aki őt nem kéri, nem kap kegyelmet, mert Mária, mint az irgalmasság anyja, a nem kérő gyermeknek, sőt a durcás rakoncátlan gyermeknek is ad kegyelmet. – Igaz viszont, hogy az többet kap, aki őt buzgón tiszteli, és nehezebben üdvözüli, aki kegyelemosztó szerepét ismerve Szűz Mária közbenjárásának kérését rendszeresen elhanyagolja.

Dr. Erdős Mátyás
(*Leányfalu* 1999. május 18.)